

Łódź 31 maja 2023 r.

Dr hab. Małgorzata Dobrzyniecka -Kojder, prof. uczelni
Akademia Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi

**Recenzja rozprawy habilitacyjnej przygotowana w związku z postępowaniem
w sprawie nadania dr Jaroslavovi Varga stopnia doktora
habilitowanego w dziedzinie sztuki,
w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki,
przeprowadzanym przez
Akademię Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu**

*Przedstawienie informacji o obowiązujących przepisach prawa na dzień wszczęcia
oceniałego postępowania habilitacyjnego:*

Na podstawie art.221 ust 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce(tekst jednolity) Dz. U. z 2021 r., poz.
478 ze zmianami), Uchwały nr 6/2023 Rady Dyscypliny Artystycznej Akademii
Sztuk Pięknych im. Tadeusza Geperta we Wrocławiu.

uwzględniającej pismo Rady Doskonałości Naukowej nr
DRKN.Z8.400.40.2022 z dnia 31 stycznia 2023 r w sprawie wskazania
kandydatów na członków Komisji habilitacyjnej w postępowaniu
wszczętym w dniu 26 października 2022 r. w sprawie nadania dr
Jaroslavovi Varga stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki
w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Dokumenty przesłane w celu sporządzenia recenzji:

1. księga zawierająca autoreferat oraz dzieło habilitacyjne (w formie papierowej)
2. wykaz osiągnięć (w formie papierowej)

Dokumenty przesłane w wersji elektronicznej:

1. kopia wniosku przewodniego dr Jaroslava Vargi o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego;
2. dane wnioskodawcy
3. autoreferat oraz dzieło habilitacyjne;

4. dokumentacja zawierająca teksty noty, wywiady, publikacje;
5. portfolio
6. wykaz osiągnięć artystycznych

Przedstawienie podstawowych danych o kandydacie:

Jaroslav Varga (ur. 1982 w Trebiszowie na Słowacji) jest artystą wizualnym, mieszkającym i tworzącym w Bratysławie.

Dyplom ukończenia studiów magisterskich i stopień magistra nauk humanistycznych uzyskał na Uniwersytecie w Preszowie, na Wydziale Nauk Humanistycznych i Przyrodniczych w 2005 roku, w wyniku obrony pracy magisterskiej: *Wieczna przestrzeń w sztuce*. Po czym rozpoczął studia artystyczne. W 2010 r. otrzymał dyplom ukończenia studiów magisterskich i stopień: magistra sztuki w Akademii Sztuk Pięknych w Bratysławie na Wydziale Intermediów i Multimediów przedstawiając pracę magisterską: *Mapa Europy Środkowej jako element twórczości artystycznej po 1989 roku*). W czasie studiów licencjackich oraz magisterskich brał udział w zagranicznych pobytach studyjnych, na Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, gdzie studiował przez dwa semestry (2006-2007 w Pracowni Działań Intermedialnych, w Katedrze Sztuki Mediów, prof. Ireneusza Olszewskiego, dr. hab. Marka Grzyba), a następnie przez następny semestr (2009) na Uniwersytecie Pensylwania w Slippery Rock w Stanach Zjednoczonych. Jak pisze „wyjazdy te pozwoliły mi na poszerzenie perspektywy badawczej i rozwinięcie własnego języka artystycznego.”

Od 2010 roku przez 4 lata odbywał naukę na studiach doktoranckich na Akademii Sztuk Pięknych w Bratysławie. W trakcie tych studiów przebywał przez jeden semestr na Akademii Sztuk Pięknych we Wiedniu, studiując w pracowni sztuki postkonceptualnej prowadzonej przez prof. Marinę Gržinić.

Data uzyskania stopnia doktora oraz nazwa jednostki organizacyjnej, w której był ten stopień nadany:

Dyplom stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne został nadany Jaroslawowi Vardze uchwałą Rady Wydziału Intermediów i Multimediów Akademii Sztuk Pięknych w Bratysławie

w dniu 26.8.2014 r. na podstawie obrony rozprawy doktorskiej pt: *Mapping of the Expanded Roles of Artist*. Promotorem rozprawy była prof. Ilona Németh, a recenzentem dr Edit András).

Nie ma informacji o tym, że kandydat ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Przebieg pracy naukowo-zawodowej (miejsce pracy, zajmowane stanowiska):

01.09.2007 - 30.06.2010: Prywatna Średnia Szkoła Artystyczna Twórczości Animowanej w Bratysławie

1.9.2007 - 30.12.2019: Galeria HIT w Bratysławie, Kurator

01.09.2010 - 26.08.2014: Akademia Sztuk Pięknych w Bratysławie, Wydział Intermediów i Multimediów, Doktorant

01.04.2015 - 01.03.2017: Galeria Meetfactory w Pradze - Centrum Sztuki Współczesnej, Kurator

01.09.2018 - 30.12.2018: Akademia Sztuk Pięknych w Bratysławie, Wydział Intermediów i Multimediów, Kierownik Pracowni

01.06.2021 – obecnie: Słowacki Uniwersytet Techniczny w Bratysławie, Wydział Architektury i Wzornictwa, Pedagog

Informacja o osiągnięciach, organizacyjnych i popularyzujących naukę oraz dydaktycznych kandydata do stopnia doktora habilitowanego:

W zakresie popularyzacji osiągnięć artystycznych kandydat zaprezentował obszerną i pieczołowicie przygotowaną dokumentację z zakresu własnej działalności artystycznej i publicznej prezentacji swoich dzieł. Swoją twórczość prezentował i konfrontował na licznych wystawach. Wymienia 65 wystaw indywidualnych oraz udział w około 80 wystawach zbiorowych w galeriach słowackich, a także w wielu krajach Europy i świata. Imponujący jest też zakres prowadzonej przez Kandydata pracy kuratorskiej. W latach 2011- 2022 był współkuratorem szeregu projektów artystycznych m. innymi: All That Is Solid Melts into Air w Galerii Narodowej w Pradze; Dreams & Dramas. Law as Literature, NGBK w Berlinie; Vera Icona: Dor Guez w Centrum Sztuki Współczesnej FUTURA w Pradze; Who is playing? czy Time after Time w Galerii Meet Factory w Pradze, promujących twórczość nie tylko artystów

słowackich i czeskich, ale także europejskich i spoza granic Europy.

Z bogato ilustrowanej dokumentacji dotyczącej pracy ze studentami wynika, że dr Jarosław Varga zajmuje się dydaktyką w zakresie teorii oraz praktyki badań artystycznych. Przenosi i wykorzystuje swoje doświadczenia w pracy nauczyciela akademickiego. Prezentował w formie wykładów, rozmów z artystami i seminariów ze studentami wyniki szeregu badań artystycznych, które prowadził, w trakcie swojej aktywności. Współpracował w zakresie dydaktyki z instytucjami kultury, między innymi na Wydziale Filmowym i Telewizyjnym Akademią Sztuk Scenicznych w Pradze, Anglo American University w Pradze, a także za granicą: Bezalel Academy of Arts and Design w Tel Awiwie czy Akademią Sztuk Pięknych w Bukareszcie.

Był także współpracownikiem w ramach programu edukacyjnego *Open Studio* (m.in. goszczącego artystów i teoretyków z międzynarodowego środowiska, takich jak Zbigniew Libera, Claire Bishop, Edit András).

W latach 2017-2022 był promotorem pracy magisterskich, m.in. Stanislava Krajčí pt. *Traditions of Superheroes*, czy Jozefa Vančo, który przedłożył rozprawę *The Concept of Craft in the Present*.

Tytuł osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę ubiegania się w aktualnym postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego:

Cykl wystaw **Somewhere I Found ft But Can'/ Find ft (Gdzieś to znalazłem. ale nie mogę znaleźć).**

Na dzieło składają się cztery wystawy prezentowane w latach 2014- 2021 w różnych miejscach:

w Martinie w przestrzeni publicznej (2014),

w Kunsthalle w Bratysławie (2016)

w Galerii At Home w Šamorínie (2018-2019),

w Galerii Turczańskiej w Martinie (2021).

Ocena osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę ubiegania się w aktualnym postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego:

Dzieło przedstawione do oceny jest wynikiem zainteresowań i bogatych doświadczeń artysty ukształtowanego dzięki wszechstronnemu wykształceniu

zdobytemu w ciągu 14 lat nauki. W tym czasie poszerzał krąg swoich zainteresowań, które dotyczyły nie tylko czysto artystycznych działań, które rozwija systematycznie w późniejszym czasie. Dużo uwagi poświęcił badaniom teoretycznym obszarów związanych z mapowaniem, kartografią mentalną oraz psychogeografią pamięci, psychosociologią twórczości, szeroko rozumianą kulturą i relacjami między twórcą i odbiorcą. Zakres prac jakie przedstawił na zakończenie kolejnych etapów edukacji, pokazuje jak kształtował się obszar zainteresowań i język wypowiedzi artystycznej Kandydata.

Dzieło habilitacyjne to działanie jak sam pisze”... o charakterze site-specific, który podsumowuje moje wcześniejsze badania nad psychogeografią pamięci oraz istnieniem artysty i sztuki w sferze publicznej.” Konsekwentnie opiera się tu swoimi doświadczeniami i wiedzą teoretyczną, budując interesujące plastycznie utwory, które „żyją”, „dostosowują się” do zastanych warunków i chwili. Artysta, próbuje znaleźć związki i powiązania między przedmiotami, zdarzeniami, poszukuje relacji historycznych i kulturowych. Zaprasza do współpracy widza, jednocześnie aktywując go intelektualnie, zmuszając do interpretacji. – cyt. „Przedstawiłem nieodłączną relację miejsca, brakującej substancji i widza jako element konstytuujący moją twórczość”. Varga wykorzystuje elementy architektury i krajobrazu, historii. Odwołuje się do poczucia tożsamości kulturowej i emocjonalnego związku z miejscem, aby zbudować pole do refleksji, interakcji i pobudzić ludzką pamięć. Jako materię, tworzywo artystyczne stosuje rozmaite materiały i wykorzystując różne techniki i technologie czasem nietypowe. Cykl nie jest spójny narracyjnie ale wydaje się, że spójność nie była celem artysty, interesuje go proces powstawania dzieła zarówno w sferze artystycznej jak i treściowej. Dotyka plastycznie różnych obszarów, dokonuje analizy, szuka kontekstów, skojarzeń, stara się pobudzić ludzką pamięć, kreować nową rzeczywistość z szacunkiem dla przeszłości.

Podsumowanie:

Wysoko oceniam działalność popularyzatorską i dydaktyczną dr. Jaroslava Vargi. Jest pracownikiem naukowym o bardzo dużym dorobku artystycznym i badawczym, systematycznie prezentującym swoje dzieła na wystawach w

galeriach na całym świecie, biorącym udział w znaczących dla kultury projektach. Kandydat prowadzi bardzo aktywną działalność kuratorską i interesujący program dydaktyczny obejmujący również wykłady. Przedstawiona dokumentacja jest obszerna i pozwala zanalizować zakres działalności Kandydata. Problematyka dzieła habilitacyjnego odnosi się do kultury szeroko rozumianego środowiska jakie go kształtowało. W swoich utworach bada narracje i struktury związane z jego przeszłością. Odciska swoje piętno projektując i budując interesujące wizualnie konstrukcje plastyczne. Wysoko oceniam dzieło habilitacyjne i jego opis oraz wyczerpujący autoreferat.

Konkluzja:

Działając na podstawie art.178 pkt 1 i art.221 ust5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce(tekst jednolity) Dz. U. z 2021 r., poz. 478 ze zmianami). Stwierdzam, że dr Jaroslav Varga wnosi autorski wkład w rozwój dziedziny sztuki i tym samym spełnia podstawowe kryteria wymagane do nadania Mu stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Dr hab. Małgorzata Dobrzyniecka -Kojder, prof. uczelni

